

MEVIT1510

Kulturindustriens oppbygning og produksjonsprosesser

- Gunnar Sand og Knut Helland: "Bak TV-nyhetene", om nyhetsproduksjonen i NRK og TV2 i tre uker i 1994.
- Innhold:
- Iscenesettelse: oppbygningen av nyhetene som TV-program.
- Valg og vinklinger av nyhetsinnslag.
- Nyhetskonsvensjoner i fjernsynsmediet.

Iscenesettelse og oppbygning

- Tradisjonelle nyhetskriterier kombineres med komposisjonsmessige vurderinger og konkurransemessige hensyn.
- Nyhetssendingene ”komponeres”: I tillegg til å ivareta nyhetsfunksjonen, skal sendingen nemlig også fungere som et spennende TV-program.
- Gode toppsaker, variasjon og kontraster.
- Teasere, skarpe kanter, god avslutning.

Kulisser og virkemidler

- Faste former: Samme virkemidler og kulisser fra dag til dag.
- Klokka: nyhetene begynner presis.
- Vignett og hovedsaker (headlines).
- Den stramme strukturen gjør at fleksibiliteten øker: standardiserte rutiner.

Programlederen i hovedrollen

- Programlederen geleider oss gjennom sendingen, og holder oversikten.
- Programlederen ser oss i øynene, noe som signaliserer troverdighet.
- Dagens iscenesettelse av nyhetssendingene: menneskeligjøre programlederen. Uformell tone.
- To programledere: dynamikk?
- Programlederrollen har blitt spesialisert.
- Et hierarki av roller og biroller, signalisert gjennom blikkontakt og henvendelse.

Ulike typer nyhetsinnslag

- Fire typer nyhetsinnslag:
 - Melding
 - Reportasje
 - Intervju
 - Kommentar
- Ulikheter både i form og innhold.
- Gjennomsnittslengde: NRK: 1 min, 45 sek., TV2: 1 min, 28 sek.

- **Meldinger:** Korte. Blir lest av programlederen. Kan være uten bilder, eller med stillbilder/grafikk eller video.
- **Reportasjer:** Innslag som er produsert av reporter, rediger, fotograf. Introduseres av programleder. Inneholder ofte intervjusekvenser.
- Hele innslaget kan også være et intervju, f.eks. med en gjest.
- **Kommentarer:** Analytisk. Redaksjonens egen vurdering av saker i nyhetsbildet.

Kort oppsummering

- 90-tallet: økt fokus på komposisjon og spenningsoppbygging av nyhetene.
- TV-nyhetene har en fast ytre ramme.
- Programlederen er en del av dette ytre rammeverket.
- Rammeverket skaper gjenkjenning.

Fjernsynet som billedmedium: valg og vinkling av nyhetsinnslag

- Fjernsynets fortrinn: levende bilder.
- Tilgang til levende bilder er et viktig nyhetskriterium i TV-nyhetene.
- Erfaringer: potensielle innslag faller ofte ut fra sendingen hvis man ikke klarer å skaffe bilder.
- - "Fjernsyn er et visuelt medium. Det blir håpløst uten bilder" (vaksjef).

Hva er en nyhet? - nyhetskriterer

- Helland og Sand: Av 30 toppsaker handlet 16 om kriminalitet/ulykker.
- - "De viktigste nyhetene går først".
- Hva er en viktig nyhet?
- - troverdig, etterrettelig, gode bilder, lettfattelig, informativ.
- Mindre vekt på: dramatikk, underholdningsverdi, kontrovers, humor.
- Større vekt på *dramatikk* og *kontroversialitet* i praksis.

Organisering av nyhetsproduksjonen

- Kostbar og ressurskrevende produksjon.
- Nyhetsredaksjonene satser på svært begrenset overproduksjon: Innslag som lages kommer som regel på lufta.
- Grundig forarbeid for å ikke sløse med de tekniske produksjonsressursene.
- Stramme deadliner.
- Ulike avdelinger underlagt vaktsjef.

Dagsorden

- To typer dagsorden:
- **Felles dagsorden:** de fleste nyhetsmedier. Lavere nyhetsterskel.
- Samtidig ønsker kanalene å sette sin egen dagsorden. Stikkord: eksklusivitet.
- Påstand: konkurransesituasjonen mellom Dagsrevyen og TV2-nyhetene, gjør at man i større grad satser på egne saker.
- Felles dagsorden fragmenteres?

Nyhetsterskelen i bevegelse

- Hvilke nyheter som kommer med i sendingen, avhenger av hva som ellers har skjedd samme dag.
- Potensielle innslag veies mot hverandre.
- Komponering av sendingen: variasjon, både mellom ulike stoffområder, og mellom tungt og lett stoff.
- Nyhetssendingene skal fylles.

Journalistisk bearbeiding

- Setter premisser for nyhetsdekningen.
- Vinkling av problemstillingen og spissing av hovedpoenget.
- Stramme tidsbegrensninger.
- Forenkling: To minutter = klare poenger.
- Personifisering av saksforholdet.

Kort oppsummering

- Nyhetsinnslagene er gjennom mange vurderinger i en komplisert prosess.
- Et viktig nyhetskriterium er tilgang til gode bilder.
- Nyhetsterskelen varierer fra dag til dag.
- Nyheter som underholdning - nyheter som informasjon.
- Nyhetsredaksjonenes dilemma: Ansvar for å holde seerne informert, samtidig som de vil bli sett av så mange som mulig.

Nyhetskonvensjoner på TV

- Nyheter på fjernsyn - ikke bare formidling av hendelser, men også et *format*.
- Nyhetsformatet er en ramme som formidlingen blir anrettet innenfor.
- En rekke formatkrav eller konvensjoner må være oppfylt for at et innslag skal kunne kalles en nyhet.

Autentisitet: Å vise heller enn å fortelle

- Nyheter formidler virkelige hendelser.
- Fjernsynets fortrinn: levende bilder.
- Seerne kan ”se med sine egne øyne”.
- Dokumentariske virkemidler.
- Tillit til fjernsynet som nyhetsmedium.

Dokumentasjon

- Autentiske opptak: bevis på tid og sted.
- Synker.
- Blir gjerne brukt som innskutte sekvenser i for eksempel en reportasje.
- TV-mediets svar på sitater i avisene.

Øyenvitneskildringer

- Stand up / fjesing:
- Signaliserer at redaksjonen er personlig til stede.
- Reporteren framstår som øyenvitne.
- Viktig dramaturgisk virkemiddel.

Kort oppsummering

- "Nyheter": det som er nytt.
- "Nyheter": også en betegnelse på et format, en bestemt måte å presentere hendelser og saker på.
- Nyhetsformatet har stort rom for variasjon, med noen faste konvensjoner.
- Konvensjonene fungerer begge veier: Nyhetsinnslaget framstår som et definert produkt, en "nyhet". Konvensjonene fungerer også som produksjonsveiledning: slik skal en "nyhet" se ut.